

tzv. vysoký zámek z let 1680 až 1689 v pozdně manýristických a raně barokních formách. Především tzv. vysoký zámek se charakterem a okolnostmi vzniku vymyká standardní dobové barokní stavební a architektonické produkci. Architektonickým ztvárněním, stavební nedokončeností i monumentálním měřítkem lze objekt zařadit mezi osobité architektonické dominanty v rámci širšího regionu Moravy. Jedná se o cenný, nezapustitelný doklad vývoje světské architektury, vybudované dle teoretických intencí stavitele-teoretika knížete Karla Eusebia z Lichtensteina. V důsledku své nedokončenosti představuje názorný příklad vývoje historických stavebních konstrukcí i dobového uměleckého řemesla. Současně je stavba významnou krajinnou dominantou.

Dle usnesení vlády dne 23. listopadu roku 2022 byl areál zámku Plumlov v Olomouckém kraji prohlášen za národní kulturní památku. Toto nařízení nabylo účinnosti dnem 1. července 2023.

Nemovitě kulturní památky prohlášené v Olomouckém kraji v letech 2022 a 2023

Ostružná, okres Jeseník, kostel Zjevení Páně, č. ÚSKP 106875

Kostel Zjevení Páně v Ostružné je venkovskou klasicistní architekturou bez přílišné zdobnosti. Jeho bílá fasáda je pravidelně členěna uspořádanými stavebními otvory a výraznou korunní římsou, která přechází v západním průčelí kostela v římsu středovou. Fabionová římsa ukončuje věž. Stavební otvory jsou pravoúhlé, obdélné, s mírnými segmentovými

Obr. 1. Kostel Zjevení Páně, Ostružná, foto: NPÚ, ÚOP v Olomouci, 2020

Obr. 2. Zámek s hospodářským dvorem, Velké Kunědice, foto: NPÚ, ÚOP v Olomouci, 2021

záklenky, avšak u oken zvonového patra se záklenky zvedají až do půlkruhu. V presbyteriu dává oknu půlkruhový záklenek až členění jeho vitrážové výplně. Nad západním oknem zvonového patra je umístěn v mělké nise se záklenkem Kristův monogram, ochranu mu tvoří pomyslný baldachýn vytvořený tvarováním římsy a střechy věže. Doplnková okna v sakristii a představené síni jsou obdélná.

Kostel je sakrální halovou architekturou, longitudinální stavbou s polygonálně tvarovaným presbyteriem. Ze severní strany se k presbyteriu přimyká sakristie, před západní průčelí je představena předsíň. Do středu západního průčelí kostela je zapojena hranolová věž se stanovou střechou, jejíž hmota vystupuje z průčelí v mělkém rizalitu. K věži se přimykají z obou stran patrové přístavby pro schodiště na kůr a depositories. Střecha kostela je sedlová s valbou v závěru. Ze střechy nad presbyteriem vyrůstá drobná zvonička s cibulovou střechou a lucernou.

Do kostela se vstupuje z jihu dvěma vstupy, ze západu přes předsíň, a ze severu jedním vstupem přes sakristii. Hlavním komunikačním bodem kostela je předsíň. Z předsíně se vstupuje do nástupního prostoru chrámu pod věží. Při vstupu do kostela se zrak upne směrem k východu do presbyteria s hlavním a bočním oltářem.

Kostel Zjevení Páně v Ostružné v okrese Jeseník je venkovským kostelem, postaveným se svolením císaře Josefa II. Zůstal zachován v autentickém stavu.

Velké Kunědice, okres Jeseník, zámek s hospodářským dvorem, č. ÚSKP 106847

V jesenickém regionu se jedná o urbanisticky poměrně zachované drobné panské sídlo s pozůstatky velkostatku, jakých zde bylo dřív mnohem více. Předpokládá se zachované jádro někdejší tvrze, hodnotná je renesanční klenba s hřebínky a novobaročnické dispozice s klenbami. Zámecký areál ve Velkých Kuněticích se vztahuje k životu a dílu významné osobnosti Josefa Aloise Schindlera, který založil první vodoléčebný ústav v Čechách a zasloužil se jako nástupce Vincence Priessnitze o další rozkvět lázní Jeseník (Gräfenberg), jejichž „zimní pobočkou“ byly jím vedené lázně ve Velkých Kuněticích v 19. století. Důležitým specifikem hospodaření velkostatku je propojení s těžbou místního vápence.

Bělá pod Pradědem, okres Jeseník, soubor objektů čsl. opevnění, č. ÚSKP 107119
Staré Město, okres Šumperk, soubor objektů čsl. opevnění, č. ÚSKP 106488

Stálé opevnění republiky bylo plánováno po roce 1934 v reakci na politický vývoj a výboje nacistického Německa. Těžké opevnění bylo budováno prioritně na nejhroženější

Obr. 3. Soubor objektů čsl. opevnění, okr. Jeseník, foto: NPÚ, ÚOP v Olomouci, 2020

Obr. 4. Soubor objektů čsl. opevnění, okr. Šumperk, foto: NPÚ, ÚOP v Olomouci, 2019

severní hranici Československa. Pěchotní sruby a tvrze těžkého opevnění byly koncipovány jako soustava samostatných objektů schopných vést obranu proti pěchotě i proti obrněným jednotkám. Hlavním konstrukčním materiálem byl zvolen mimořádně kvalitní železobeton ve spojení s ocelolitinou a pancéřovou ocelí střílen, kopulí, zvonů a pohyblivých věží. Přípravné práce probíhaly od roku 1934, vlastní budování pevnostních objektů se zahájilo v roce 1935. V první fázi se stavělo těžké opevnění na Ostravsku, od roku 1936 v oblasti Králík, Rokytnice v Orlických horách a předpolí Bratislavy. Od roku 1936 souběžně probíhalo budování lehkého opevnění. ŽSV I. plánovalo i výstavbu systému překážek a kabelové telegrafní sítě, kterou měly být objekty těžkého opevnění propojeny. Kvůli fázi rozpracovanosti celého úseku už k tomu v době do mnichovské konference nedošlo.

Výjimečnost a kvality opevnění československého státu jsou vyzdvihovány v mezinárodním měřítku.